

2. NIEUKROCONY (12) part praet pass pf

W pisowni łącznej (7), w rozłącznej (5).

e oraz drugie o jasne; -kro- (1), -kro- (1) *GosłCast* (1:1).

sg m N nieukrócony (5). ◇ D nieukróconému (1). ◇ f A nieukróconą (1). ◇ pl N subst nieukrócon(e)
(1). G nieukróconych (2). ◇ D nieukrócon(e)m (1). ◇ A m pers nieukrócon(e) (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde w objaśnieniu s.v. skrócić.

I. W funkcji właściwej: Nie dający się pohamować, gwałtowny; *effrenatus, immoderatus, indomitus* *Modrz* (9) : Bacząc Agrypá Herod nie vkroconą ich [Żydów] złość/ wiechał precz. *BielKron* 146v, 18v, 107v; Bo á ktore może być okrutniejszye pánowanie/ ktore tyránłtwo łoższe/ iáko gniew/ waśń/ zaiątrzenie/ nieukrocone požadliwości/ prągnienie przewodzenia y chęci nieprzyłtoyne *ModrzBaz* 27, 136v; On mnie/ á ia onému/ bym łacniéy vfála. W pokoiu vmyłłowi nieukróconému/ Oddála czego żada/ niezwlaczaiąc iému. *GosłCast* 51.

nieukrocony komu (1): [*Bucefał*] ludzi iadł iáko Smok żadnemu nie vkrocony *BielKron* 122v.

nieukrocony czym (1): [*Metellus hetman*] wziął był od Albiná/ [...] żołnierze niećwiczone/ fwowolne y rołpułtne/ [...] kárnością nieukrocone [*sine imperio et modestia habitum*] *ModrzBaz* 112.

W charakterystycznych połączeniach: *nieukrocone(-y, -a) chęci, gniew* (2), *požadliwość, złość*.

Szereg: »ślepy a nieukrocony« (1): ponieważ łtráciwłzy rozładek/ vtopiwłzy rozum/ zátóną włzytki łpofobności do vcźciwych vcźynkow/ á wynurza łię oná łlepych á nieukroconych chęci zgraiá [*caecarum et indomitarum cupi- ditatum*]. *ModrzBaz* 52.

II. W funkcji przymiotnika: *Dziki, okrutny, nieoswojony, nieucywilizowany; praeferox* *Modrz* (3) : [Fiołkami łię obrus rumienił/ W ktore łię łliczny Adonis zmienił/ Y w ktore Aiáx nie vkrocony/ Albo Hyácycnt z krolá rodzony. *KmitaŁów* B4.]

Szeregi: »gruby a nieukrocony« (1): gdzie tám były rzeki rołkołzne/ tákież ogrodny/ miáltheczka/ ále lud bárzo gruby á nie vkrocony/ [...] niemogłłmy ich żadnemi dáry áni łagodnością vkroćić. *BielKron* 444.

»srogi i nieukrocony« (1): Od ktorych to niecnót ktorzikołwiek łą zniewoleni/ ci łrogich y nieukroconych Pánów [*praeferoctum dominorum*] pánování służyć/ á rołkazania ich y we dnie y w nocy wykonywác mułżą *ModrzBaz* 39v.

W *przen* (1) : Połáży czáfem/ wyda drugą ledá komu/ [...] Tám ielłic łie dołtanie żwiérz nieukrocony/ Małz rołkołz/ równie by był w piekle pogrzebiony. *GosłCast* 46.

Synonimy: **I.** *gwałtowny, niehamowany, niepohamowany, niepomierny, niepowściągłly, niestroczony, niehamowany, popędłly, porywcy, zapalczywy*; **II.** *dziki, okrutny*.

Cf 2. NIEUKROTNY, 2. UKROCONY